

HÍRMONDÓ

NYÍLT LEVÉL

a nógrádi honatyákhoz

Tisztelt Herczeg János, Tóth Sándor, Pál József, Speidl Zoltán, Juhász Péter, Bilecz Endre, Kovács Gábor képviselők!

Nyílt levélben fordulunk Önökhöz, a művelődés feltételeinek veszélyeztetettsége miatt. Hitünk szerint a tájainkon élő magyar, szlovák és német polgároknak joguk van lakóhelyükön a művelődési esélyek minimumára: a használható közösségi terekre, a tevékenységüket segítő-fejlesztő szakértőkre és az alapinformációkra.

Az utóbbi hónapokban zajló és a művelődési intézmények ellen irányuló törekvések, valamint az önkormányzati törvény ránk vonatkozó fogvatékosságai a kultúraellenes pénzügyi terror továbbélését, a szakmai dilettantizmust és az állampolgárok emberi méltósága iránti érzéketlenséget bizonyítják. Tapasztalunk szerint a mai körülmények között súlyos hiba lenne a művelődés ügyét a lakosság fizetőképes keresletére bízni. Nemzeti érdek a művelődés feltételeinek állami garantálása is.

Tudjuk, hogy Önök komolyan gondolják a választási Programjukban meghirdetett "európai utat". Az európai demokráciák bizonyítják, hogy a közművelődésben felhalmozott tapasztalatok szükségesek programjuk teljesítéséhez.

Ezért kérjük Önöket, hogy az önkormányzati és az államháztartási törvények megalkotásakor az alábbi javaslatainkat képviseljék:

1. Minden önkormányzat törvényben előírt kötelezettsége legyen a "vizelezésről, az általános iskolai oktatásról és az egészségügyi-szociális alapellátásról" való gondoskodás mellett a "művelődés feltételeiről való gondoskodás" is.
2. Ez jelentse azt, hogy az Országgyűlés évente normatív állami hozzájárulást állapítson meg az önkormányzatoknak. E normatívák garantálják a művelődési feltételeket is. Az így képződő pénzügyi alapot az önkormányzatok és a helyben lakók saját igényeinek megfelelően bővíthessék.
3. Az iskola, a könyvtár, az egészségügyi, művelődési és sportintézmények is képezzék az önkormányzati közvagyonot, mely nem forgalomképes. Csak ez jelenthet garanciát, a humán infrastruktúra elprédálásának megakadályozására.

Bízunk benne, hogy javaslatainkat elfogadják és képviselik.

Ezúton is eredményes munkát kívánunk önöknek és várjuk érdekeink sikeres képviseletét.

Nógrád megye népművelői

KEDVES OLVASÓINK!

Nógrád megye népművelőinek nyílt levelét a címzett képviselők bizonyára már jól ismerik. Tudhatnak annak tartalmáról a megyei könyvtár olvasói is (Magyar Rádió; Új Nógrád közlése alapján). Mi most mégis közzétesszük a levél szövegét, mert úgy gondoljuk, hogy az abban foglaltak nemcsak a közművelődésben dolgozó munkatársaké, hanem a könyvtári olvasók alapvető ügye is.

A könyvtárak a magyar műveltség, művelődés, információs rendszer alapintézményei. Tevékenységük, szolgáltatásaik nem nélkülözhetők és mással nem pótolhatók. Működésük feltételeinek bizonytalansága, ellehetetlenülése nem csak társadalmi méretű hátrányokat eredményezhet, hanem a lakosság (olvasók) személyes érdekeinek érvényesülését is veszélybe sodorja.

Abban bizakodunk, hogy olvasóink egyetértenek a felelős népművelők gondjainak megfogalmazásával, és az érdekazonosság felismerésével csatlakoznak a nyílt levélben nyilvánosságra hozott felhíváshoz.

A Balassi Bálint Nógrád Megyei Könyvtár dolgozó

ÚJ KIADVÁNYAINK

Balassi Bálint-bibliográfia

A reneszánsz magyar irodalom legnagyobb költője megismerését szeretné segíteni könyvtárunk új kiadványa, a Balassi-bibliográfia. 1954-től - születésének 400. évfordulójától - napjainkig tekinti át időrendben a Balassi-irodalmat. A bibliográfia először a Balassi-köteteket, verseinek elemzését, majd a költőről szóló tanulmányokat sorolja fel, végül a Balassi alakját megjelenítő szépirodalmi alkotások zárják a sort.

Ajánljuk diákoknak, tanároknak s mindazoknak, akiket a nagy nógrádi költő munkássága érdekel.

Nógrádi Tükör 1989. II.

A Nógrádi Tükör tájékoztatást ad az 1989 második félévében megjelent, Nógrád megyéről szóló önálló művekről, a gyűjteményes munkák megyénkre vonatkozó írásairól és az időszaki kiadványok közleményeiről. A minden évben kétszer megjelenő bibliográfia szándéka szerint a politikai és gazdasági vezetők, kutatók, a honismereti mozgalom munkásai, a diákok és minden szűkebb hazánk iránt érdeklődő olvasó tájékozódását kívánja segíteni.

A zenei rejtély 2. fordulójának nyertesei:

1. Horváth Mónika, Salgótarján, Arany János u. 25.
2. Kocsis Zoltán, Salgótarján, Arany János u. 17.
3. Krizsanyik Róbert, Salgótarján, Arany János u. 13.

ÉVFORDULÓ

100 éve, 1890. július 29-én halt meg Vincent VAN GOGH holland festő.

Későn kezdett el festeni. Alig tíz évet dolgozott, mégis életének utolsó két esztendeje alatt művészete annyira kibontakozott, hogy Cézanne és Gauguin mellett az egész európai piktúra útját meghatározó triumvirátus tagjává lett. Annak ellenére, hogy életében csak egyetlen képet adott el, s csak egyszer foglalkozott vele újságcikk, egy döntő stílusirányzat, a posztimpreszionizmus egyik legnagyobb erővel sugárzó alakjává vált.

1853-ban született Hollandiában kálviniista lelképásztorcsaládból. Sok mindenre próbálkozott szinte elhivatottan /képkereskedés, tanítás, prédikátorkodás/, de sikertelenül. Rengeteget nyomorgott, főleg a belgiumi Borinage szénbányavidéken, ahol prédikátorkodott. Itt osztozott a munkások nyomorá-

ban és szenvedésében, s ezek az élmények felkeltették művészi képzeletét. Elkezdett rajzolni. 1880-83-ban művészi tanulmányokat folytatott, majd a szülői házban saját műtermében dolgozott, komor realizmussal ábrázolva a falusi embereket.

1886-ban Párizsba költözött, ahol Theo bátyja segítségével tovább tanult festeni. Megismerkedett az impresszionistákkal és a pointillistákkal. Ezek hatására képei élénkebbek, világosabbak lettek. 1888-ban Arles-ba költözött, ide hívta Gauguin is, hogy itt festőiskolát alapítsanak. Kapcsolatuk viszályokkal terhes volt. Van Gogh idegei felmondták a szolgálatot, ettől kezdve kisebb megszakításokkal ideggyógyintézetekben lakott. Jobb állapotában még jelentős képeket festett mindaddig, míg ki nem ment utoljára a mezőre festés ürügyével, s mellbe lötte magát.

Van Gogh nem egyszerűen a színek mestere. Az impresszionizmus és a pointillizmus színbeli és technikai lehetőségeit, az objektív ábrázolás eszközeit a lelki történést, a belső dráma expresszív kifejezőjévé változtatta: "Az egész természetben, például a fáknak kifejezést látok, sőt lelket. Megkíséreltem, hogy a tájba ugyanazt az érzést helyezzem, mint az emberi alakba."

Ezzel a szemléletével messze megelőzte az expresszionizmust, amely őt ősenek ismeri el.

Van Goghról szóló könyvek a könyvtárban:

Goldwater: Vincent Van Gogh. 1964.

Jaspers, K.: Van Gogh. 1986.

Mittelstadt, K.: Vincent Van Gogh. 1983.

Stone, I.: Van Gogh élete.

/Életrajzi regény./ 1963.

Van Gogh válogatott levelei. 1964.

KÖZHASZNÚ INFORMÁCIÓK A KÖNYVTÁRBAN

Korunk egyik jellemzője az informatika forradalma. Hihetetlen rövid idő alatt rendkívül nagy mennyiségű információ éri a kor emberét a sajtó, a tömegkommunikáció jóvoltából.

Olvasóink egyre gyakrabban fordulnak hozzánk köznap, más szóval közhasznú információk ügyében.

Milyenek is ezek a közhasznú információk? Miben keressük őket?

Egyik legfőbb forrásuk a napilapok többé-kevésbé rendszeresen megjelenő rovatai. Néhány példa e rovatok tartalmára vonatkozóan, úgy gondoljuk, közelebb hozza hozzánk a közhasznú információ tartalmát.

Az emberek ma igen megfontoltan vásárolnak. Figyelnek a leértékelésekre, az olcsóbb áruból egyszerre többet vesznek, előbbre hozzák – anyagi lehetőségeikhez képest – nagyobb beruházásaikat. A könyvtárban megtalálható Népszava például rendszeresen közöl "Hol-mi olcsóbb?" címszó alatt

adatokat a fővárosi üzletekről s a leértékelt árukról.

Más napilapok, mint például a Magyar Hírlap a heti hiánycikkek listáját hozza nyilvánosságra. A Népszabadság az ingatlanpiaci, autópiacon áráról tudósít, s hasznos tanácsokat ad eladóknak és vevőknek egyaránt.

Szinte egyetlen napilapból sem hiányzik a szociálpolitika témája. A Népszabadság "Háló" c. rovata változó időbeli megjelenéssel közli a különböző szociális intézetek, egyesületek, önkéntes szeretetszolgálati szerveződések címét, telefonszámát, megrendezésre kerülő akcióikat. A Népszava hetente hozza nyilvánosságra a szabad üdülőjegyek katalógusát, a pótlólagos üdülési jelentkezések módját.

A hét végi lapszámok pedig "Család - Otthon - Szabadidő" című rovatokban helyes életvezetési szokások kialakítását, kulturális és szabadidős programokat ajánlanak az állampolgároknak.

A napilapok mellett - mintegy 15-fajta jár könyvtárunkba - a szolgáltató profilú magazinok, folyóiratok is fontos információforrásoknak bizonyulhatnak olvasóink számára.

A Heti Hírhozó, Pesti Műsor, Autópiac, Barátnő, Kismama - csak néhányat említhetünk - más rétegigényeket s különböző irányú szolgáltatások iránti elvárásokat is kielégíthet.

Könyvtárunk a megyei lapokból (Új Nógrád, Tarjáni Tükör, SITIPP - a Salgótarjáni Ifjúsági Iroda kiadványa) hasonló, az olvasók érdeklődésére számottartó, főként Salgótarján lakosságát érintő közhasznú információkat gyűjti, rendszerezi.

Kedves Olvasóink! Kérjük az általános tájékoztatósi pont könyvtárosainak segítségét a közhasznú információk ügyében!

Szívesen segítünk különböző adatok, tények visszakeresésében, a közhasznú információk feltárásában.

A SZENTKÚTI BÚCSÚ

Július 26-án, a Szent Anna napi nagybúcsú idején valószínűleg sokan keresik fel hazánk egyik legkedveltebb kegyhelyét. Mátraverebély-Szentkút Nógrád megye délkeleti határán fekszik.

A verebélyi kegyhely keletkezését képező esemény egyesek szerint 1192 körül, mások szerint kb. száz évvel előbb történt. A hagyomány úgy tudja, hogy egy mátraverebélyi pásztor, néma fiával együtt, gazdája állatait őrizte a völgyben. Amikor a fiú megszomjazott és vizet keresett, az egyik fa lombjai között megjelent neki a Szent Szűz, karján a kisded Jézussal, és egy

patkó alakú mélyedésre mutatott. Ezt állítólag Szent László /1077-1095/ lova vájta ki, amikor a hős király az országot pusztító pogány uzukkal itt vette föl a küzdelmet. A fiú alig ivott a vízzel telt gödröcskéből, megoldódott a nyelve kötele, s boldogan mesélte el apjának látomását és gyógyulását. Az apa örömeiben kimélyítette a forrást, melyből azóta számtalan beteget meggyógyító víz tör elő.

A rendkívüli esemény hírére egyre többen keresték fel a csodás forrást. Elsősorban a katolikus hívők igyekeznek ide eljutni, hiszen itt a vallásos ember az esztendő

bármelyik napján teljes búcsút nyerhet. És nem kevés számban érkeznek olyanok, akiket főképp Szentkút műtörténeti értékei, s a búcsúkkal természetesen együttjáró sokszínű források vonzanak.

A búcsújárásnak nem tudta útját állni senki és semmi sem. A hívők szembeszálltak és legyőzték a hódító törökök tiltásait, dacoltak a XVI. századi vallásháborúk megtorló intézkedéseivel.

A kegyhelynek sajátos varázsa van. Az igazi katolikusknak életében legalább egyszer illik ellátogatnia Szentkútra. A zarándoklat lelki felfrissülést, megújulást és vigaszt jelent.

HÍREK

A megyei könyvtár ez év szeptemberétől a következő nyelvtanfolyamok indítását tervezi:

gyermekeknek:

- német kezdő
 - angol (közép) haladó
70 óra, heti 1x2 órában
- felnőtteknek:
- angol kezdő
 - angol (közép) haladó
 - német (közép) haladó
120 óra, heti 2x2 órában

Jelentkezni augusztus 1-e és 31-e között lehet.

(További felvilágosítást a 14-929 /27-es telefonszámon kaphatnak az érdeklődők.)

A múlt év októberében kezdődött intézményünkben az a középfokú szakképzettséget adó könyvtárkezelői tanfolyam, amelynek résztvevői 1990. június 1-én írásbeli és szóbeli vizsgán adtak számot megszerzett ismereteikről.

A megye közművelődési és iskolai könyvtárosai közül ebben a tanévben 16 fő vett

részt a képzésben. Tizenötön tettek eredményes vizsgát és vehették át oklevelüket. Az 1981 óta rendszeresített tanfolyamainkon a szakszervezeti, a tanácsai közművelődési és az iskolai könyvtári hálózat közel 90 munkatársa szerzett középfokú szakképzettséget.

A most végzeteknek gratulálunk, kívánjuk, hogy szakmai ismereteiket eredményesen hasznosítsák további munkájukban.

GYEREKEKNEK

REJTVÉNY

Itt a nyár, itt az utazások időszaka. Rejtvényünkben a betűk más sorrendben egy-egy főváros nevét adják. A megfejtést július 20-ig, a gyermekkönyvtárban elhelyezett gyűjtőládjába dobjátok be!

Jó rejtvényfejtést!

HILED _
ÓKOTI _
FAISZÓ _
SÓRVA _
MARÓ _
HATNÉ _
ANARAK _
GAHÁ _
REBNIL _
DIRMAD _
ZIPSÁR _

VAKÁCIÓ Ó Ó !

Szünidei program júliusra
Minden hétfő, szerda, péntek - AMIT SZERETNÉL! /Videó, kívánság szerint/
3. Kedd - Fűzzünk, fűzzünk valamit... /gyöngyfűzés/
5. Csütörtök - Keresd a könyvtárban!
10. Kedd - Fűzzünk, fűzzünk valamit... /gyöngyfűzés/
12. Csütörtök - Ezer kaland erdőn, mezőn. /Delfin könyvek/
17. Kedd - Fűzzünk, fűzzünk valamit... /gyöngyfűzés/
19. Csütörtök - Mielőtt elindulsz... /tanácsok a nyaraláshoz/
24. Kedd - Kalandozások Bölcs Bagoly birodalmában.
26. Csütörtök - Játsszunk bábszínházat!
31. Kedd - Játékok szabadban
Kezdés d.e. 10 órakor.
Csoportok is kérhetik bármelyik foglalkozást.

Az előző rejtvény helyes megfejtése:

1. Borbála
 2. Piroska
 3. Ibolya
 4. Orsolya
- A helyes megfejtők közül könyvjutalomban részesültek:
1. Kocsis Barbara
Salgótarján, Beszterce tér 3.
 2. Szabó Péter
Salgótarján, Ybl. Miklós u. 100. 111/10.
 3. Mészáros Ibolya
Salgótarján, Újakna u. 23/B.
 4. Nagy Károly
Salgótarján, Salgó u. 7.
 5. Nagy Krisztián
Salgótarján, Nyírfácska u. 5. 8/45.

VIDEÓMOZI

4. 15.00 Szünidei matiné Hamupipőke (bábjáték, r.: Kovács Gy.) - gyermekkönyvtár -	12. 16.00 "Sikerfilmek újra - videón" Fanny és Alexander (svéd-francia film, r.: Bergman, I.) - előadóterem -	25. 15.00 Szünidei matiné Holle anyó (csehszlovák mesefilm, r.: Jakubisko, J.) - gyermekkönyvtár -
5. 17.00 "Sikerfilmek újra - videón" Játszd újra, Sam! (amerikai filmvígjáték, r.: Ross, H.) - előadóterem -	18. 15.00 Szünidei matiné A bátor lovacska (spanyol rajzfilm, r.: Ferré, G.) - gyermekkönyvtár -	26. 17.00 "Sikerfilmek újra - videón" Love Story (amerikai film, r.: Hiller, A.) - előadóterem -
11. 15.00 Szünidei matiné Bugs Bunny (angol rajzfilm, r.: Freleng, J.) - gyermekkönyvtár -	19. 17.00 "Sikerfilmek újra - videón" Egy maréknyi dollárért (olasz western, r.: Leone, S.) - előadóterem -	

A HÓNAP KÖNYVE

120 éve, 1870. július 23-án született Cholnoky Jenő földrajztudós. Sokoldalú tudományos munkássága során tanulmányozta a hegységek szerkezetét, a folyók természetét, a futóhomok mozgástörvényeit, a monszunjelenséget. Eredményesen foglalkozott emberföldrajzzal és az öntözések jelentőségével az emberi kultúra fejlődésében.

Népszerű művei nagy tömegek érdeklődését keltette fel a földrajz iránt. A kiemelkedő tudósnek most hatalmas lélegzetű munkáját, A FÖLD ÉS ÉLETE című, ötkötetes, világrészeket, országokat, az azokban élő embereket ismertető művét ajánljuk olvasóink figyelmébe.

A mű a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg. A kötetek a következő sorrendben mutatják be a földrészeket: Európa, Ázsia, Afrika, Amerika végül Ausztrália, Óceánia és a Sarkvidékek.

Az egyes kötetek végén betűrendes név- és tárgymutató segíti az eligazodást. Az ötödik kötetben több száz tételes irodalomjegyzék ösztönzi az olvasót az egyes világrészek további tanulmányozására. Valamennyi kötet rendkívül gazdagon illusztrált: képek, ábrák, rajzok, térképek érzékeltetik szemléletesen a leírtakat. Július hónap könyve - A FÖLD ÉS ÉLETE - megtekinthető a földszinten elhelyezett tárlóban.

KIÁLLÍTÁS

Július 13-tól augusztus 25-ig könyvtárunk látogatói fotókiállítást láthatnak "Nógrádi képek" címmel.

A megye tájairól, műemlékeiről készült művészi felvételek KÖRNYEI GYULA, a Salgótarjáni Fotóklub tagjának munkái.